

РОЗДІЛ 3 ГЕРМАНСЬКІ МОВИ

УДК 811.161

DOI <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2022.26.1.15>

ПЕРЕПИТУВАННЯ ЯК ЛІНГВІСТИЧНЕ ЯВИЩЕ В МОВЛЕННІ ECHO-QUESTIONS AS LINGUISTIC PHENOMENON IN SPEECH

Артеменко А.І.,

orcid.org/0000-0003-2426-875x

старший викладач кафедри іноземних мов

Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана

У статті розглядаються перепитування і вказується, що перепитування як лінгвістичне явище є досить вживаним в мовленні. Вони поширені в діалогічному мовленні і дають можливість мовцю більш глибоко зрозуміти співрозмовника, а особливо його внутрішній стан. В статті здійснюється аналіз перепитувань із врахуванням їх прагматичних особливостей. Перепитування важливі, коли ви хочете показати свій внутрішній стан співрозмовнику. Вони використовуються, щоб показати, що їх зацікавила інформація мовця. Зазначається, що перепитування – це особливий тип питальних речень, які вживаються з метою уточнення інформації та передавання своїх внутрішніх емоцій та почуттів. Морфологічно та синтаксично вони мають більше спільного з питальними реченнями, але вони відрізняються від питань тому, що вони використовуються, щоб поставити під сумнів фактично сказані слова, а не передати зміст попередніх висловлювань. Вони передають думки мовців. Перепитування не обов'язково передбачають точне фонетичне повторення висловлювання. Крім того, їм не потрібно повторювати слово за словом. Вони можуть повторювати повністю висловлювання, або його окреме слово чи фразу.

Перепитування вважають металінгвістичними, оскільки вони потребують попереднього висловлювання в межах дискурсу та вимагають лінгвістичного контексту.

Використання перепитувань показує бажання адресата продовжувати комунікацію та спонукати співрозмовника до продовження висловлювання своїх думок та переживань. Перепитування спонукають адресанта повідомити додаткові факти чи нову необхідну інформацію, а адресату дають можливість осмислити почуте.

Розрізняють в мовленні різні типи перепитувань. Зазначають, що є перепитування, які просто повторюють попередню репліку не надаючи їй емоційного забарвлення, а є перепитування, які передають внутрішній стан мовця. Стверджують, що перепитування надають мовленню достатню експресивну силу для вираження внутрішнього стану мовця.

Ключові слова: перепитування, мовлення, прагматичні особливості, адресат, адресант.

The article examines echo-questions and indicates that echo-questions as a linguistic phenomenon is quite common in speech. They are common in dialogue speech and give the possibility to the speaker to understand the interlocutor more deeply and especially his inner state. The article analyzes the interviews taking into account their pragmatic features. Echo-questions are important when you want to show your inner state to the interlocutor. They are used to show that they are interested in the speaker's information. It is noted that echo-question is a special type of interrogative sentences that are used to clarify information and convey one's inner emotions and feelings.

Morphologically and syntactically they have more in common with interrogative sentences, but they differ from them in that they are used the words actually spoken, rather than to convey the meaning of previous statements. They convey the thoughts of the speakers. Echo-questions do not necessarily involve exact phonetic repetition of the utterance. They don't need to repeat themselves word for word. They can repeat the entire statement, or its individual word or phrase.

Echo-questions are considered as meta-linguistic ones because they require a prior utterance within the discourse and require a linguistic context.

The use of echo-questions shows the addressee's desire to continue communication and encourage the interlocutor to continue expressing his thoughts and feelings. Echo-questions encourage the sender to report additional facts or new necessary information, and the addressee is given the opportunity to reflect on what he heard.

Different types of echo-questions are distinguished in speech. It is noted that there are echo-questions that simply repeat the previous utterance without giving it an emotional color, and there are echo-questions that convey the speaker's inner state. It is suggested that echo-questions give speech enough expressive power to express the speaker's inner state.

Key words: echo-questions, speech, pragmatic features, addressee, sender.

Постановка проблеми. Перепитування – це особливий тип питальних речень, які вживаються з метою уточнення інформації та передавання своїх внутрішніх емоцій та почуттів. Створювати перепитування складно. Потрібно розуміти допоміжні дієслова і вміти використовувати їх в режимі реального часу, коли ви спілкуєтесь.

Перепитування важливі, коли ви хочете показати свій внутрішній стан співрозмовнику. Вони використовуються, щоб показати інтерес до розмови з мовцем. Якщо їх правильно вживати, з відповідною питальною інтонацією, ваше мовлення буде природне. Вони допомагають уникнути мовчання під час розмови та заохочують вашого співрозмовника продовжувати розмову. Дійсно, перепитування є каталізатором будь-якої розмови [am. sp.].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням перепитувань займалися такі дослідники як Франк Паркер, Джон Пікераль, Сун-Ю Нох А, Стрельченко Н.С., Балкемор Д., Павлик Н.В. [1; 2; 3; 4; 5].

Дослідження показують, що слова та словосполучення, які вживаються для перепитування, можуть бути у тій же формі, або ж можуть змінювати свою форму. Перепитування свідчать про увагу зі сторони адресата, його налаштованість на контакт та активну участь у процесі спілкування. Використання перепитування показує бажання адресата продовжувати комунікацію на певному рівні та підштовхнути співрозмовника до продовження висловлювання своїх думок та переживань. Такі одиниці спонукають адресанта повідомити додаткові факти чи нову необхідну інформацію, а адресату дають можливість осмислити почуте. Мовленнєві акти перепитування є автоматичними реакціями на висловлювання мовця та дають можливість виражати різні види емоцій.

Незважаючи на те, що багато вчених досліджували перепитування, вони потребують більш детального дослідження.

Тому **метою** нашої статті є аналіз перепитувань як лінгвістичного явища в мовленні.

Постановка завдання. Завдання нашої статті наступні:

- проаналізувати перепитування як лінгвістичне явище в діалогічному мовленні;
- вказати на прагматичні особливості перепитувань;
- вказати на особливість перепитувань передавати внутрішні почуття мовця.

Виклад основного матеріалу. Перепитування є питальними повтореннями. Вони повторюють те, що було сказано, незалежно від типу речення. В наступному діалозі:

“What is it ?” murmured Alice after a few moments a terrible suspense.

“What is it ?” repeated Heyward .[J. F. Cooper, 1994: 69].

перепитування передається з допомогою спеціального питання *What is it ?* і вживаються з метою уточнення інформації та передає здивування.

Перепитування можна відрізнити від інших за характерним контрастним наголосом. Вони повторюють сказане. Вони стосуються попереднього висловлювання в контексті дискурсу. Морфологічно та синтаксично вони мають більше спільного з питальними реченнями. Вони відрізняються від питань тому, що вони використовуються, щоб поставити під сумнів фактично сказані слова, а не передати зміст попередніх висловлювань [4].

Зазначимо, що перепитування – це запитання, які повторюють те, що було сказано мовцем. Перепитування не обов'язково передбачають точне фонетичне повторення висловлювання. Крім того, їм не потрібно повторювати слово за словом. Вони можуть повторювати повністю висловлювання, або його окреме слово чи фразу.

В наступному діалозі:

“Hello.” She turned back to Kenneth Bailey.

“And you’re Ace investigations?”

“That’s right. What’s your scam?”

“My-?” Then realizing, “I’m attorney.” [Sidney Sheldon: 32–33]

перепитування *My?* повторює лише одне слово попередньої репліки – присвійний займенник .перепитування в цьому діалозі вживається з метою заповнення комунікативної паузи та показує здивування мовця.

Перепитування вважають мета -лінгвістичними, оскільки вони потребують попереднього висловлювання в межах дискурсу. Вони вимагають лінгвістичного контексту.

В наступному діалозі:

“Perhaps I shall. – Yes, yes, if you please, no reference to examples in books. Men have had advantage of us in telling their own story. Education has been theirs in so higher a degree, the pen has been in their hands, I will not allow books to prove anything.”” *But how shall we prove anything?*” [Jane Austen: 184]

перепитування *But how shall we prove anything?*, яке розглядається в лінгвістичному контексті, повторює попереднє висловлювання з метою уточнення інформації.

Перепитування вживаються в прагматичному мовленні і визначаються відповідно до їх функціональних особливостей (висловити емоції,

перевірити своє розуміння співрозмовника або зробити) [3].

В наступному діалозі:

“Hey, and guess what?”

“What?”

“I applied to the University of Mannesota” [Nicolas Evans: 423]

перепитування *What?* повторює один елемент попереднього висловлення – питальний займенник, передає здивування і одночасно уточнює інформацію, яка йому не зрозуміла.

Зазначають, що перепитування відрізняються від не-перепитувань тим, що вони можуть передавати свої внутрішні емоції. Перепитування можна використовувати тоді коли ми сумніваємося в правдивості інформації. Перепитування відрізняються від не-перепитувань тим, що вони можуть вживатися для заповнення комунікативної паузи і мовець може не відповідати на запитання. Репрезентант ставить під сумнів думку, передану попереднім висловлюванням \бенфілд\.

В наступному діалозі:

“Okay, I’ll spell it out. They’re saying you and Luke are having some kind of affair or something”.

“Or something?” [Nicolas Evans: 444]

перепитування *Or something?* передає здивування.

В наступному діалозі:

“He wants to stay with his grandma”, Eleanor said.

Don’t you honey?”

Hey, you can have him. Will you keep still, you little monster!

Was I ever like this Kandy asked.

“Worse.”

“There’s worse?” [Nicolas Evans: 386]

перепитування *There’s worse?* вживається з метою уточнення інформації.

Проаналізувавши діалоги ми розуміємо, що мовленнєва інтеракція де вживаються перепитування, характеризується участю як адресанта, так і адресата. Кожен з учасників мовлення виконує свою роль у процесі підтримки спілкування. Діалогічна сукупність мовленнєвих актів на етапі підтримки контакту складається як мінімум з двох мовленнєвих ходів – стимулу та реакції. Мовленнєві акти адресата у процесі комунікації з вживанням перепитувань спрямовані на підтримку контакту і є репліками-реакціями на про-

мовлене адресантом. Вживання адресатом мовленнєвих актів для підтримки контакту свідчить про те, що він виконує роль «активного слухача» та впливає на ефективність спілкування та відображає взаємну налаштованість на контакт [5].

Наступний діалог:

“The wolves have killed some of Doug Millward’s calves.

Your father shot them.”

“Shot the wolves?” [Nicolas Evans: 443]

демонструє мовленнєвий акт з перепитуванням *Shot the wolves?*, який вживається адресатом і показує, що інформація, яка була зазначена адресантом цікава адресату і тому адресат, використовуючи перепитування, хоче показати, що він зацікавлений і одночасно хоче показати своє здивування.

Використання навіть мінімальних вербальних одиниць зі сторони слухача сигналізуватиме про його участь у процесі спілкування, про що обов’язково повинні знати спеціалісти, професійність виконання обов’язків котрих залежить від ефективності комунікації [5].

Розрізняють в мовленні різні типи перепитувань. Зазначають, що є перепитування, які просто повторюють попередню репліку не надаючи їй емоційного забарвлення, а є перепитування, які передають внутрішній стан мовця [2]. Стверджують, що перепитування надають мовленню достатню експресивну силу для вираження внутрішнього стану мовця [1].

Висновки. В статті розглядаються перепитування, які є поширеним лінгвістичним явищем в мовленні. Зазначається, що вони поширені в діалогічному мовленні. Вони відрізняються від питань тому, що вони використовуються, щоб поставити під сумнів фактично сказані слова, а не передати зміст попередніх висловлювань.

В мовленні розрізняють різні типи перепитувань. В мовленні можуть вживатися перепитування, які просто повторюють попередню репліку не надаючи їй емоційного забарвлення, або перепитування, які передають внутрішній стан мовця.

Перепитування – лінгвістичний засіб. Який допомагає мовцю передавати позитивні та негативні емоції, може вживатися для уточнення інформації, заповнення комунікативної паузи.

Отже, перепитування -цікаве явище в лінгвістиці і потребує більш детального дослідження.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Frank Parker, John Pickeral. Echo-questions in English / American Speech. Vol. 60. No. 4. Duke University Press. 1985. P. 337–347. <https://doi.org/10.2307/454911>
2. Eun-Ju Noh. A Pragmatic Approach to Echo-questions. Inha University. 1998.

3. Strelchenko N.S. Speech Acts Performed by Echo-questions in English Conversational Discourse / Science and Education a new Dimension. Philology, VII(59), Issue: 195, 2019. P. 69–72.
4. Balkemore D. Echo-questions: a pragmatic account / Lingua. Vol. 94. Issue 4, 1994. P. 197–211.
5. Павлик, Н.В. 2018. Комунікативна та структурно-семантична організація фатичних мовленнєвих актів в англійській та українській мовах (на матеріалі драматичних творів кінця XIX – початку XX століть) : автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. філол. наук. Київ : НПУ імені М.П. Драгоманова. 23 с.

УДК 81-11(477)«19»

DOI <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2022.26.1.16>

ВИРАЖЕННЯ КАТЕГОРІЇ ОЦІНКИ В СЕРЕДНЬОАНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ (НА МАТЕРІАЛІ «КЕНТЕРБЕРІЙСЬКИХ ОПОВІДЕЙ» ДЖЕФФРІ ЧОСЕРА)

EVALUATION CATEGORY IN MIDDLE ENGLISH LANGUAGE (BASED ON “THE CANTERBURY TALES” BY GEOFFREY CHAUCER)

Береговенко Н.С.,

orcid.org/0000-0003-3825-0390

асистент кафедри романо-германської філології

Білоцерківського національного аграрного університету

Дана наукова розвідка має на меті визначити та описати засоби вираження категорії оцінки в середньоанглійській мові на матеріалі твору Джеффри Чосера «Кентерберійські оповіді». Наукова новизна праці полягає в тому, що через абстрактність категорії оцінки та відсутність єдиної класифікації вираження оцінних суджень дана проблема лишається актуальною і в наш час, адже засоби вираження категорії оцінки виділяються на усіх мовленнєвих рівнях, а саме: фонологічному, морфологічному, лексичному, семантичному та синтаксичному. Відповідно, категорія оцінки пронизує всі аспекти мови. Новим також є матеріал дослідження – твір Джеффри Чосера «Кентерберійські оповіді», який є одним із найяскравіших художніх творів середньоанглійського періоду.

Оцінка, походить від емоційного ставлення того, хто говорить. Через відсутність чіткого визначення емоції оцінна шкала має спрощений вигляд, а саме «плюс / мінус». Крім того, в лінгвістиці розрізняють нейтральну або нульову оцінку, яка є крапкою відліку на шкалі цінності. Актуалізація категорії оцінки здійснюється через різноманітні вербальні та невербальні засоби вираження з метою реалізації тим, хто говорить, певної позитивної чи негативної установки, яка є наведеною на оцінку об'єкта або ситуації в цілому. До таких мовних засобів відносяться оцінна лексика, оцінний вокатив, зменшувально-пестливі суфікси, різні прикметники (в звичайному (позитивному), вищому (або порівняльному) та найвищому ступенях порівняння), якісно-означальні прислівники оцінної семантики та багато інших. Встановлено, що у творі Джеффри Чосера «Кентерберійські оповіді» категорія оцінки виражається більшою мірою через оцінні прикметники, іменники, фразеологізми, метафори та ін. Визначено, що категорія оцінки головною мірою залежить від людини, тобто суб'єктивного фактору, який є основним при формуванні думки чи оцінки. Крім цього, оцінна лексика мовця середньоанглійського періоду залежала і відповідала нормам того часу, а також загальноприйнятим стандартам, стереотипам, тощо.

Ключові слова: категорія оцінки, оцінна лексика, прагматика, мовна картина світу, мовна норма, художній твір.

This research aims to identify and describe expressive means of evaluation category in Middle English on the material of Geoffrey Chaucer's work "The Canterbury Tales". The scientific novelty of the work lies in the fact that due to the abstractness of the evaluation category and the lack of a single classification of the expression of evaluation judgments, this problem remains relevant even in our time because expressive means of evaluation category are distinguished at all speech levels, namely: phonological, morphological, lexical, semantic and syntactic. Accordingly, the evaluation category permeates all aspects of language. The research material is also new – Geoffrey Chaucer's work "The Canterbury Tales", which is one of the most striking works of art of the Middle English period.

Evaluation comes from the emotional attitude of the speaker. Due to the lack of a clear definition of emotion, the evaluation scale has a simplified form, namely "plus / minus". In addition, in linguistics, a neutral or zero rating is distinguished, which is the reference point on the value scale. Actualization of the evaluation category is carried out through various verbal and non-verbal means of expression in order to realize to the speaker a certain positive or negative attitude, which is aimed at evaluating the object or the situation as a whole. Such linguistic means include evaluative vocabulary, evaluative vocative, diminutive-affectionate suffixes, various adjectives (in the ordinary (positive), higher (or comparative), and highest degrees of comparison), qualitatively descriptive adverbs of evaluative semantics, and many others. It has been established that in Geoffrey Chaucer's work "The Canterbury Tales" the category of evaluation is expressed to a greater extent through evaluative adjectives, nouns, idioms, metaphors, etc. It was determined that the evaluation category mainly